

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se

**UNGDOMSSTYRELSENS
UTVECKLINGSINSATSER**
FÖR EN KUNSKAPSBASERAD
KOMMUNAL UNGDOMSPOLITIK
BUDGETÅRET 2011

UNGDOMSSTYRELSENS UTVECKLINGSINSATSER för en kunskapsbaserad kommunal ungdomspolitik BUDGETÅRET 2011

I enlighet med myndighetens instruktion ska Ungdomsstyrelsen verka för att kommunerna utvecklar en kunskapsbaserad ungdomspolitik och stödja denna utveckling. I regleringsbrevet för 2011 framgår att myndigheten ska redovisa vilka utvecklingsinsatser som genomförts, vilka prestationer som åstadkommit samt kostnaderna. Detta redovisas här.

År 2011 präglades av internt analysarbete av myndighetens insatser gentemot kommuner och regioner som ledde till att vissa delar av verksamheten utvecklades medan andra prioriterades. Kvaliteten i Ungdomsstyrelsens arbete med att stödja kommunerna har under året bedömts med hjälp av en kort enkät riktad till samtliga kommuner. Sammanlagt 148 kommuner svarade att de hade varit i kontakt med Ungdomsstyrelsen under 2011. Av dessa svarade 84 procent att stödet i ganska eller mycket hög grad varit relevant, 82 procent att de blivit inspirerade att stärka ungdomsperspektivet i sitt arbete och 46 procent att stödet hade bidragit till att förändra kommunens arbete. Under året kartlade myndigheten sina tidigare insatser för att stödja kommunernas ungdomspolitik och tog fram en strategi för det fortsatta arbetet. Kartläggningen bifogas denna rapport.

Utvecklingsinsatser och prestationer

De utvecklingsinsatser som genomförts under 2011 har främst handlat om att stödja kommunerna i deras kunskapsbaserade ungdomspolitik genom att erbjuda metoder och verktyg; konferenser och utbildningar; stöd och bidrag. Här beskrivs Ungdomsstyrelsens utvecklingsinsatser och prestationer gentemot kommuner i korthet.

Kommunal ungdomsenkät, Lupp

För att stödja kommunerna i att utveckla en kunskapsbaserad ungdomspolitik erbjuder Ungdomsstyrelsen verktyget Lupp, lokal uppföljning av ungdomspolitiken genom en enkätundersökning, till kommuner som vill veta hur deras ungdomar har det och hur de ser på framtiden. Inbjudan att delta i Lupp skickas ut årligen till samtliga kommuner. Genom Lupp får kommunerna möjlighet att ställa frågor till unga i åldern 13–25 år. Ungdomsstyrelsen ansvarar för enkäten och vägledning och kommunerna som deltar står för insamling och analys av resultatet. Under 2011 genomförde 23 kommuner enkäten varav 9 för första gången. Det innebär att totalt 142 av landets 290 kommuner nu har genomfört Lupp. Det motsvarar 49 procent, vilket gör den till en av landets största ungdomsenkäter som belyser ungas villkor i ett brett perspektiv.

Tabell 1. Antal kommuner som deltagit i Lupp 2011

	2011
Antal deltagande kommuner	23

Ungdomsstyrelsen har inte som målsättning att få så många kommuner som möjligt att delta i Lupp under ett år. Myndigheten eftersträvar snarare en hög kvalitet i det stöd som ges till de kommuner som genomför enkäten så att deras arbete blir så bra som möjligt. Under 2010 inleddes ett internt utvecklingsarbete av Lupp på Ungdomsstyrelsen, detta arbete fortsatte under 2011. Som ett resultat inleddes till exempel året med ett nytt seminarium för ”Luppkommunerna”, *Från Luppenkät till Lupp rapport*, som arrangerades utifrån att kommunerna efterfrågade mer stöd i sitt analysarbete av enkätmaterialiet, 58 personer deltog i seminariet. Ytterligare en utveckling av myndighetens stöd till Luppkommunerna var produktionen av en instruktionsfilm för analysverktyget W-lupp.

Nationellt nätverk kring lokal ungdomspolitik

Under 2010 initierade Ungdomsstyrelsen en tankesmedja för kommunala chefstjänstemän. Myndighetens arbete med tankesmedjan redovisades i en särskild regeringsrapport, *Vilja, kunna och förstå*¹ och ledde till att ett arbete med att utveckla ett nationellt nätverk för kommunala chefstjänstemän påbörjades. Ungdomsstyrelsen startade under 2011 nätverket Nationellt nätverk för strategiska frågor kring lokal ungdomspolitik. Chefsnätverket är till för personer som ansvarar för samordning och utveckling av ungdomsrelaterade frågor på strukturell nivå. Nätverket är en plattform för erfarenhetsutbyte och kunskapsinhämtning. Ett forum där ”kollegor” från olika delar av landet med liknande uppdrag och utmaningar men med olika strategier, lösningar och erfarenheter kan mötas. Nätverket träffas två gånger per år. Varje träff innehåller ett förberett program i form av föreläsningar eller inbjudna gäster samt erfarenhetsutbyte och diskussioner. Frågeställningar och teman formuleras av deltagarna i nätverket som i nuläget har 27 deltagare.

Årets ungdomskommun blev Hållplats Sverige

Under 2011 ersattes utmärkelsen Årets ungdomskommun av en ny satsning som heter Hållplats Sverige. Hållplats Sverige kommer att lyfta fram exempel på intressanta kommunala och regionala ungdomspolitiska verksamheter. Hållplats Sverige ska vara en källa till inspiration för andra offentliga aktörer och i förlängningen ge unga ett ökat inflytande och en ökad delaktighet i samhället.

Den första verksamheten som uppmärksammades var Café BFree i Karlstad. BFree är Sveriges hittills enda kommunala hbtq-café. Det är en mötesplats för ungdomar från 13 år och uppåt som funderar kring sin könsidentitet eller som redan definierar sig som tillhörande en hbtq-grupp.

Borås, som var 2010 års ungdomskommun, fick under 2011 möjligheter att visa upp sin verksamhet. Inte minst i samband med Ungdomsstyrelsens rikskonferens där två seminarier fokuserade på Borås och deras erfarenheter.

¹ Ungdomsstyrelsen 2011.

Nätverk för ungdomsfrågor

Även under 2011 gav Ungdomsstyrelsen stöd till nätverk som arbetar med ungdomspolitiska frågor. De fyra nätverk med kommunala huvudmän som beviljades stöd för 2010 fortsatte sin verksamhet även under 2011. Syftet med satsningen var att möjliggöra för nätverk att träffas, utbyta erfarenheter och lära av varandra. De som fick stöd var Nätverk kring fritidsfrågor i Västerbotten (UV-net), Nationella nätverket navigatorcentrum, Nationella nätverket för ungas inflytande (NUNI) och Dalanätverket för ungdomssamordning (DUNS). Alla nätverk ska dokumentera sina metoder och sin kunskap samt arrangera minst en större spridningsinsats för att andra ska kunna ta del av deras erfarenheter.

Nätverk kring fritidsfrågor i Västerbotten består av kommunerna i Västerbottens län och ska vara ett stöd till aktörer som arbetar med ungdomar inom det främjande och förebyggande området. Syftet är att synliggöra framgångsfaktorer, betydelsen av fritid, att stärka professionen samt skapa kontakter mellan olika kommuner. Nationella nätverket navigatorcentrum består av flera navigatorcentrum från olika kommuner runt om i Sverige som arbetar för att bryta ungas utanförskap på arbetsmarknaden och syftet är att delge varandra erfarenheter av bra metoder och finnas som bollplank för andra kommuner, myndigheter och organisationer. NUNI är ett stödjande nätverk för kommuner som vill utveckla sitt arbete med sektorsövergripande ungdomspolitik med fokus på ungas delaktighet och inflytande. Nätverket ska stimulera erfarenhetsutbyte och underlätta kompetensutveckling för medlemmarna. DUNS är ett regionalt nätverk i Dalarna som fungerar som stöd och drivkraft för de som arbetar med ungdomsfrågor på lokal nivå. Syftet med nätverket är att lyfta statusen på ungdomsverksamheten och stärka de tjänstemän som arbetar med sådan verksamhet.

EU:s ungdomspolitik

En del av Ungdomsstyrelsens uppdrag att stödja Sveriges kommuner handlar om att visa kopplingarna mellan europeisk, nationell och kommunal ungdomspolitik. I november 2009 enades EU:s ungdomsministrar om att samarbeta kring ett nytt ungdomspolitiskt ramverk i EU. Inom det ungdomspolitiska ramverket i EU genomförs en *strukturerad dialog med unga*. Dialogen handlar om att få in kunskap från unga i ämnen som är aktuella för europeisk ungdomspolitik. För att genomföra dessa nationella konsultationer bildades en nationell arbetsgrupp för strukturerad dialog där Ungdomsstyrelsen ingår. Ungdomsstyrelsen har dessutom en representant i European Knowledge Center for Youth Policy, EKCYP, ett nätverk för att förmedla kunskap om ungdomspolitik på lokal, regional, nationell och europeisk nivå.

Verktyg för att följa upp verksamheter för unga som varken arbetar eller studerar

Ungdomsstyrelsen fick i samband med regleringsbrevet för 2011 i uppdrag att utveckla och sprida ett verktyg för uppföljning av lokala åtgärder för att stödja ungdomar som varken arbetar eller studerar. Verktyget skulle baseras på en teoretisk modell som skulle tas fram inom regeringskansliet. Enligt uppdraget skulle Ungdomsstyrelsen utifrån denna därefter utveckla verktyget för uppföljning, sprida det för användning på lokal nivå samt med hjälp av verktyget identifiera möjliga utvecklingsområden.

Av olika skäl blev den förstudie som skulle ligga till grund för verktyget inte riktigt vad som avsetts och någon modell har inte presenterats för Ungdomsstyrelsen. Myndigheten har därför inte haft möjlighet att fullgöra uppdraget enligt regleringsbrevets skrivning och i dialog med regeringskansliet justerades därför Ungdomsstyrelsens uppdrag. När det stod klart att det inte fanns någon modell att sprida och implementera gjordes bedömningen att det var lämpligt att se hur olika projekt som beviljats stöd idag arbetar med unga som varken arbetar eller studerar. I augusti 2011 erbjöd myndigheten kommunerna att enskilt eller gemensamt söka bidrag för att utveckla sin uppföljning av de insatser som erbjuds unga som varken arbetar eller studerar.

Av de tio ansökningar som kom in blev det slutligen fyra projekt med verksamheter i fem kommuner. Dessa är Karlstads kommun, Stockholms stad, Trelleborgs kommun samt Katrineholms och Vingåkers kommuner som driver ett gemensamt projekt. Förutom det initiala stödet har Ungdomsstyrelsen fördelat ytterligare medel till tre av de fem kommunerna för att dokumentera arbetet samt för att anordna konferenser med utgångspunkt i lokalt utvecklingsarbete som syftar till att stärka kvalitetssäkring av insatser och verksamheter.

Regionala konferenser

Ungdomsstyrelsen genomförde fyra regionala konferenser under året (jämfört med fem både 2010 och 2009). Konferenserna innehöll presentationer av Ungdomsstyrelsens rapporter, *Fokus 10 – En analys av ungas inflytande*² och *När, var hur – om ungas kultur*³ samt en presentation av Temagruppen Unga i arbetslivet följt av lokala exempel. Konferenserna riktade sig till kommunala politiker och tjänstemän och genomfördes i nära samarbete med Bodens kommun, Borås kommun, Trelleborgs kommun och Södertälje kommun. Konferenserna var välbesökta och sammanlagt deltog 353 personer (408 platser erbjöds). Ytterligare en konferens planerades men fick ställas in på grund av för få anmälningar. Utvärderingarna av de fyra konferenserna visade att 92 procent av deltagarna ansåg att kunskapen de fått var användbar i deras arbete.

Tabell 2. Antal deltagare och representerade kommuner på Ungdomsstyrelsens regionala konferenser 2011

	2011
Antal deltagare	353
Antal representerade kommuner	56

Ungdomsstyrelsens rikskonferens

Ungdomsstyrelsens årliga rikskonferens genomfördes under två dagar i Stockholm, 30 november och 1 december 2011. Det var 888 deltagare på konferensen, inklusive föreläsare och andra inbjudna. Liksom 2010 var konferensen fullbokad. Av deltagarna på Ungdomsstyrelsens rikskonferens var det nästan lika många som besökte konferensen för första gången, 49 procent, som de som besökt

² Ungdomsstyrelsens skrifter 2010:10.

³ Ungdomsstyrelsens skrifter 2011:1.

konferensen tidigare år, 51 procent (2010 deltog 46 procent för första gången och 54 procent hade deltagit tidigare). Utvärderingen av 2011 års konferens visade att 95 procent av de som svarade på utvärderingen ansåg att innehållet i konferensen var användbart i deras arbete (80 procent 2010). Antal kommuner som var representerade ökade jämfört med föregående år.

Tabell 3. Antal deltagare och representerade kommuner på Ungdomsstyrelsens rikskonferens 2011

	2011
Antal deltagare	888
Antal representerade kommuner	100

Ungdomspolitisk utbildning

Ungdomsstyrelsen erbjöd under 2011 skräddarsydda utbildningar till kommuner och regioner i syfte att stödja lokal utveckling av kunskapsbaserad ungdomspolitik. I samverkan med Regionförbundet i Kalmar, Sveriges Kommuner och Landsting samt Linnéuniversitet utvecklades ett utbildningspaket som består av en två dagar lång utbildning för förtroendevalda, en fem dagar lång utbildning för kommunala chefstjänstemän och en nio dagar lång utbildning för kommunala och regionala tjänstemän. Utbildningen startade i september 2011 och avslutas i maj 2012. Tre utbildningstillfällen genomfördes mellan september och december 2011. Tretton förtroendevalda, åtta chefstjänstemän och fjorton tjänstemän deltar i utbildningen som motsvarar 7,5 högskolepoäng och är avgiftsbelagd för de kommuner och regioner som deltar. Ungdomsstyrelsen har även inlett ett samarbete med Region Dalarna och Malmö stad för att skräddarsy utbildningar efter deras behov.

Ekonomiskt bidrag till kommunal utveckling

Under 2011 var det möjligt för kommunerna att söka bidrag till sin verksamhet från Ungdomsstyrelsen. Bidraget är tänkt som ett initialt stöd för ett mer långsiktigt och strategiskt arbete med ungdomspolitiska frågor i kommunen. Totalt ansökte 41 kommuner om bidrag varav 18 beviljades stöd (49 procent). Jämfört med de två föregående åren sjönk antalet ansökningar något medan antalet beviljade stöd låg på motsvarande nivå. Summan av beviljade bidrag sjönk med drygt 200 000 kronor mellan 2010 och 2011, en bidragande förklaring är att vi betalade ut ett betydligt lägre bidrag till de regionala konferenserna.

Tabell 4. Antal sökta och beviljade bidrag till kommunalt utvecklingsarbete 2011

Stöd till lokal utveckling av ungdomspolitik	2011		
	Sökt, antal	Beviljat, antal	Beviljat bidrag, kr
Totalt	41	18	1 506 000

Det är myndighetens bedömning att bidragsgivningen är något som behöver ses över framöver och en plan för det finns.

Kontakt med landets kommuner, landsting, regionförbund och kommunalförbund

I Ungdomsstyrelsens stöd till kommuner och regioner ingår en kontinuerlig dialog med ett stort antal kommuner. Myndighetens kontakter med landets kommuner är konsultativa och sker utifrån varje kommuns eget intresse. Inom det kommunala utvecklingsarbetet möter Ungdomsstyrelsen kommuner i samband med myndighetens olika konferenser, i samband med handläggning av stöd till kommuner, i samband med kommunbesök i enskilda kommuner och då kommunerna genomför Lupp

Som en del av myndighetens arbete med kommunerna utvecklades och fortsatte myndighetens kontakter med mellankommunala sammanslutningar som region- och kommunförbund under 2011. Utifrån ett av myndighetens tidigare projekt, *Förebyggande och främjande ungdomsverksamhet*, utvecklade Ungdomsstyrelsen kontakt med ett antal mellankommunala organ i landet. Det resulterade bland annat i en satsning där sju kommunförbund och mellankommunala sammanslutningar blev pilotregioner för att utveckla en regional plattform för ungdomspolitik. Dessa har Ungdomsstyrelsen fortsatt kontakt med.

Medel och kostnader

Inom ramanslag bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet, utvecklingsinsatser gentemot kommuner 17 12:2 ap 3 tilldelades Ungdomsstyrelsen 6 000 000 kronor enligt 2011 års regleringsbrev. Av dessa disponerades 5 987 167 kronor under året.

Tabell 5. Fördelning av kostnader på olika insatser

Budgetpost	Utfall
Utvecklingsinsatser och prestationer	764 622
Bidrag till kommunerna	1 506 000*
Personal och administrativa kostnader	3 876 788
Totalt	6 147 410

* Under året återbetalades 160 243 kronor av tidigare års medel till Ungdomsstyrelsen. Dessa medel har åter använts inom budgetposten Bidrag till kommunerna.

© **Ungdomsstyrelsen 2012**
projektledare **Tiina Ekman**
språkgranskning **Ingrid Bohlin**
omslag **Christián Serrano**

distribution **Ungdomsstyrelsen, Box 17801, 118 94 Stockholm**
webbplats **www.ungdomsstyrelsen.se**
e-post **info@ungdomsstyrelsen.se**
tfn **08-566 219 00**, fax **08-566 219 98**

UNGDOMSSTYRELSEN

är en myndighet som tar fram kunskap om ungas levnadsvillkor.
Vi ger stöd till föreningsliv och kommuner samt till internationellt samarbete.

UNGDOMSSTYRELSEN
www.ungdomsstyrelsen.se